

RESSÒ DE LA PARAULA

La fi (II)

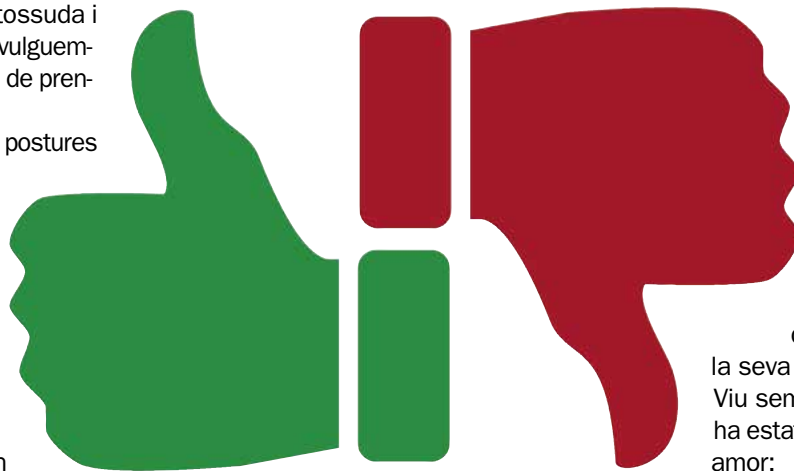

Com que la realitat és tossuda i el final de tot és aquí, vulguem-ho o no, cadascú hi ha de prendre postura.

La majoria, potser, adoptarà postures evasives: «no convé pensar-hi», «ara és el moment de fixar-se en altres assumptes més urgents», «gaudim avui del que ens proporciona la vida».

A aquesta conclusió, hi arriben uns altres, no per evasió davant el problema de la fi, sinó per tenir una mirada centrada únicament en la caducitat de tot: tot s'acaba morint. Adopten una postura radicalment pessimista. Constaten els límits de totes les coses, fins i tot de les que considerem «bones» i desitjables; aquelles que en un moment ens poden encisar. Una postura que va reflectir molt bé el llibre del Cohèlet (Eclesiastès, segles II-III aC). Una postura que encomana una actitud realment «passota», contrària a tota forma d'il·lusió o optimisme. Fa uns 50 o 60 anys no van faltar ideologies i maneres de pensar que justificaven aquesta postura, a partir dels desastres que havien produït dues terribles guerres mundials. Avui perviuen aquestes maneres de pensar i de viure en actituds que denominem del «*carpe diem*», o de lliurament al món de la droga i conductes hedonistes i, també, en pensaments que justificarien el suïcidi, l'eutanàsia, etc.

En l'altre extrem, trobem postures que prediquen un optimisme radical. Són postures que s'han apuntat al progrés absolut de la societat i de la història. El seu lema és «el demà serà, sens dubte, mi-

llor». Estan convençuts que les persones humanes, alliberades de tot condicionament social i amb les seves pròpies forces, són capaces de fer avançar el món cap al compliment de tots els desitjos. Tingué la seva versió en programes ideològics marxistes i en optimismes capitalistes, sota la bandera inqüestionable del «progrés». Avui ho veiem reflectit en missatges que ens arriben constantment pels mitjans de comunicació, de l'estil de «tu pots aconseguir tot el que et proposis», «no permetis que posin límits als teus somnis», «entre tots ho aconseguirem...».

A la vista d'aquestes postures davant la fi de tot, alguns pensaran que el cristià ha d'ocupar una posició intermèdia, ni pessimisme ni optimisme. Però no és això. El cristià se situa en un altre pla, té una visió diferent de la vida i no es defineix per actituds

psicològiques. El cristià parteix d'una base: la vida li ha estat donada, viu perquè algú l'ha cridat a l'existència. Sap a més que amb aquest do ha rebut uns mitjans, uns dons específics, per a poder afrontar el repte diari de sobreviure. D'altra banda, encara que l'existència en aquest món està marcada per èxits i fracassos, triomfs de vida i formes de mort, virtut i pecat, sap que el mateix que li va regalar l'existència, el sosté amb la seva mirada, la seva presència i el seu amor. Viu sempre davant Déu Pare creador i cuidador: ha estat cridat a l'existència i sostingut en ella per amor:

«És que estimes, Senyor, tot el que existeix i no et repugna res del que has creat, ja que no has fet res sense estimar-ho. ¿Què podria subsistir si tu no ho volguessis? Tractes amb gran mirament totes les coses, perquè totes són teves, Senyor que estimes la vida. El teu alè immortal és present en tots els éssers» (Sv 11, 24-12,2).

Lavors, ¿què significa per al cristià la fi de tot? En primer lloc, ni en fuig, ni l'ignora. En segon lloc, la seva mirada és objectiva, té ulls per al que és dolent i per al que és bo. En tercer lloc, no viu sol, el seu gran interlocutor és Déu Pare. En quart lloc, no tindrà por de res, perquè ja viu en un món i una història salvats: la vida ja ha triomfat i triomfarà.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Què esperem?

La rutina en escoltar els textos de la litúrgia, sobretot en la celebració de l'Eucaristia, ens porta a no parar atenció en el que està recitant el mossèn. Si bé és cert, que moltes vegades la manera com es llegeix el missal o el mateix llenguatge amb què està escrit, no ajuda massa a la perfecta comprensió del que s'està dient.

Per això cal fixar-se bé en curioses expressions que es reciten sense massa importància i que sense ado-

nar-nos ajuden a trobar el ple sentit al què estem fent en l'Eucaristia. Avui us presento una preuada perla amagada entre el text litúrgic del ritu de la comunió. Cada diumenge, en cada eucaristia, escoltem: «Mentre esperem l'acompliment de la nostra esperança.»

Aquí, si fóssim un d'aquells nens curiosos que volen aprendre a base de preguntar, aturariem cridant el mossèn sense deixar-lo acabar: «I quina és la nostra esperança?» És el mo-

ment on cadascú ha de respondre: «Què esperem? Quina és la meua esperança?». El llistat de respostes pot ser infinit, acostumem a esperar moltes coses, la majoria bones i lloables. Però la nostra esperança no és individual, l'esperança del cristià és col·lectiva. El què esperem ho esperem per tots. I com també cantem a missa: «la nostra esperança, ningú no ens la prendrà».

Arriba el moment de deixar continuar el mossèn: l'acompliment de la

nostra esperança és «la manifestació de Jesucrist, el nostre Salvador». Quina esperança més curiosa que tenim els cristians, i què profunda. La podem traduir en una altra aclamació que repetim de rutina: «Veni, Senyor Jesús!».

Apa, esperem-ho! Realment esperem això?

Mn. Valentí Alonso i Roig
Rector a diverses parròquies del Penedès

ECO DE LA PALABRA

El fin (II)

Como la realidad es tozuda y el final de todo está ahí, lo queramos o no, cada uno ha de tomar postura ante él.

La mayoría, quizá, adoptarán posturas evasivas: «no conviene pensar en ello», «ahora es el momento de fijarse en otros asuntos más urgentes», «disfrutemos hoy de lo que nos proporciona la vida».

A esta conclusión llegan otros, no por evasión ante el problema del fin, sino por tener una mirada centrada únicamente en la caducidad de todo: todo acaba muriendo. Adoptan una postura radicalmente pesimista. Constatan los límites de todas las cosas, incluso de las que consideramos «buenas» y deseables; aquellas que en un momento nos pueden entusiasmar. Una postura que reflejó muy bien el libro del Cohélet (Eclesiastés, siglos II-III a.C.). Una apostura que contagia una actitud realmente «pasota», contraria a toda forma de ilusión u optimismo. Hace unos 50 o 60 años no faltaron ideologías y maneras de pensar que justificaban esta postura, a partir de los desastres que habían producido dos terribles guerras mundiales. Hoy perviven estas formas de pensar y de vivir en actitudes que denominamos del «*carpe diem*», o de entrega al mundo de la droga y conductas hedonistas y, también, en pensamientos que justificarían el suicidio, la eutanasia, etc.

En el otro extremo, hallamos posturas que predicen un optimismo radical. Son posturas que se han apuntado al progreso absoluto de la sociedad y de la historia. Su lema es «mañana será, sin duda, mejor». Están convencidos de que las personas humanas, liberadas de todo condicionamiento social y con sus propias fuerzas, son capaces de hacer avanzar el mundo hacia el cumplimiento de todos los deseos. Tuvo su versión en programas ideológicos marxistas y en optimismos capitalistas, bajo la bandera incuestionable del «progreso». Hoy lo vemos reflejado en mensajes que nos llegan constantemente por medios de comunicación, del estilo de «tú puedes alcanzar todo lo que te propongas», «no permitas que pongan límites a tus sueños», «entre todos lo alcanzaremos...».

A la vista de estas posturas ante el fin de todo pensarán algunos que el cristiano ha de ocupar una posición intermedia, ni pesimismo ni optimismo. Pero no es eso. El cristiano se sitúa en otro plano, tiene una visión distinta de la vida y no se define por actitudes psicológicas. El cristiano parte de una base: la vida le ha sido dada, vive porque alguien le ha llamado a la existencia. Sabe además que con este don ha recibido unos medios, unos dones específicos, para poder afrontar el reto diario de sobrevivir. Por otra parte, aunque la existencia en este mundo está marcada por éxitos y fracasos, triunfos de vida y formas de muerte, virtud y pecado, sabe que el mismo que le regaló la existencia, le sostiene con su mirada, su presencia y su amor. Vive siempre ante Dios Padre creador y cuidador: ha sido llamado a la existencia y sostenido en ella por amor:

«Amas a todos los seres y no aborreces nada de lo que has hecho; si hubieras odiado alguna cosa, no la habrías creado. ¿Cómo podrían existir los seres, si tú no lo hubieras querido? ¿Cómo podrían conservarse, si tú no lo ordenaras? Tú tienes compasión de todos, porque todos, Señor, te pertenecen y amas todo lo que tiene vida, porque en todos los seres está tu espíritu inmortal» (Sab 11,24-12,1).

Entonces, ¿qué significa para el cristiano el fin de todo? En primer lugar, ni huye de él, ni lo ignora. En segundo lugar, su mirada es objetiva, tiene ojos para lo bueno y para lo malo. En tercer lugar, no vive solo, su gran interlocutor es Dios Padre. En cuarto lugar, nada temerá, pues ya vive en un mundo y una historia salvados: la vida ya ha triunfado y triunfará.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

Formació i animació pastoral... a 360°

Els cicles de xerrades que es realitzen a la tardor per vicaries afronten enguany temàtiques ben variades: litúrgia, educació, joventut, Bíblia. A Vilafranca el Penedès s'han realitzat ja, amb participació capil·lar dels diversos arxiprestats que conformen la Vicaria del Penedès-Anoia-Garraf, com podeu veure per les fotografies.

A Sant Feliu de Llobregat comencen demà, amb els mateixos ponents, de dilluns 14 a dijous 17, a les 21 h, a la Casa de l'Església. Consulta el [programa detallat en l'enllaç](#) i el QR.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex_es: «La riquesa veritable no consisteix a multiplicar quant es posseeix, sinó a compartir-ho equitativament amb qui t'envolta» (27 de maig).

@Pontifex_es: «Preguem junts avui per les nostres comunitats religioses perquè, de manera profètica, es posin al servei de la cura de la nostra casa comuna i dels últims» (28 de maig).

@Pontifex_es: «Escollar és el primer i indispensable ingredient del diàleg i de la bona comunicació. No es comunica si abans no s'ha escoltat, i no es fa bon periodisme sense la capacitat d'escoltar» (29 de maig).

@Pontifex_es: «La diversitat de religió no justifica la indiferència o l'enemistat. És més, a partir de la fe religiosa, un pot convertir-se en artesà de la pau i no romandre com a espectador inert del mal de la guerra i de l'odi» (30 de maig).

VI Jornada Mundial dels Pobres

Se celebra avui, 13 de novembre, que correspon al diumenge XXXIII del temps durant l'any, segons va instituir el papa Francesc.

L'objectiu d'aquesta jornada és estimular els creients perquè reaccionin davant la cultura del descart i del malbaratament, fent seva la cultura de l'encontre. Al mateix temps, la invitació es-

tà dirigida a tothom, independentment de la seva confessió religiosa, a fi que es disposin a compartir amb els pobres a través de qualsevol acció de solidaritat, com a signe concret de fraternitat.

Enguany, el missatge del papa Francesc per a aquesta Jornada pren el títol d'una cita de sant Pau «Jesucrist es va

fer pobre per vosaltres» (2Co 8,9) i al final de la mateixa expressa així el seu desig profund: «Que aquesta VI Jornada Mundial dels Pobres es converteixi en una oportunitat de gràcia, per a fer un examen de consciència personal i comunitari, i preguntar-nos si la pobresa de Jesucrist és la nostra companya fidel de vida.»

Fora de cobertura

El Dia de les Persones sense Llar es va celebrar el 30 d'octubre i per aquest motiu Càritas va llançar una nova campanya amb el lema «Fora de cobertura», per denunciar així la manca d'accés a drets i, en especial, la desprotecció social que pateixen les persones en aquestes condicions. «El nostre afany és fer visible la realitat de vulnerabilitat extrema que viuen les persones que van quedant al marge de les relacions socials, de l'espai públic normalitzat, de l'accés al dret d'habitatge, ocupació i protecció social».

En proximitat a aquesta jornada de sensibilització es va celebrar la benedicció i jornada de portes obertes d'un equipament que ve precisament a subsanar la situació de qui té problemes d'habitatge. Es tracta de la Llar Sant Llorenç, un nou pis compartit a Sant Feliu de Llobregat per a dones soles o dones amb fills. Aquest equipament està ubicat al carrer Sant Llorenç, en un espai que fou residència de les germanes mercedàries. Les religioses, en deixar la seva comunitat a la vila, van realitzar una primera cessió d'ús temporal d'aquest immoble a la Parròquia de Sant Llorenç, per a finalitats socials, pastorals, religioses i ara, Càritas diocesana gestiona l'equipament en els aspectes logístics, amb aquest nou ús de pis compartit.

El bisbe Agustí, en sintonia amb la campanya «Fora de cobertura», durant l'acte de benedicció va fer referència a la llar com un espai que no és només un sostre i quatre parets; també i especialment, és un espai que ofereix seguretat, confort; un lloc per compartir, de comunió i reconexió amb la vida per a les persones que hi habiten.

Càritas diocesana de Sant Feliu de Llobregat, durant el 2021, va obrir nous recursos habitacionals i residencials, com la Llar Iris a Sant Vicenç dels Horts i la Llar el Llimoner a Vilanova i la Geltrú. L'any passat es van beneficiar 66 persones dels 10 pisos compartits, 172 persones dels 52 pisos socials i 269 persones van passar pel Centre d'Acollida Abraham de Vilafranca del Penedès. Ara, amb la Llar Sant Llorenç, continua creixent la possibilitat d'atendre i cuidar més persones.

Trobada de voluntaris de Pastoral de la Salut

Ala Casa de l'Església del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, el dissabte 29 d'octubre, es realitzà aquesta trobada, amb la participació de prop de 80 persones provinents de diversos indrets de la diòcesi.

La formació feia referència a l'acompanyament del malalt i sobre l'ús de la sedació. Aquesta darrera temàtica la va afrontar el Dr. Adalbert Marqués, especialista en Medicina Interna i president de Metges Cristians de Catalunya en una ponència titulada «La sedació paliativa: quan és el tractament indicat?». Va resultar una presentació molt clara, entenedora per a tots els públics, que permetia distingir la sedació i l'eutanàsia.

Per la seva banda, el pare Francisco Berola, religiós Camil de l'Hospital de Sant Pere de Ribes, va parlar sobre «El valor del acompanyament desde la Pastoral de la Salut». Un tema que va tractar en tres punts: la identitat de l'agent de Pastoral de la Salut, la vida comunitària i eclesial, i l'oració en l'agent de Pastoral de la Salut.

Tota la matinal formativa va quedar emmarcada amb les paraules d'introducció del bisbe Agustí Cortés que, adreçant-se als voluntaris, remarca-

va la necessitat de «desenvolupar l'experiència vocacional de què Déu em crida a estar aquí al costat del malalt», perquè «el rostre del malalt és el rostre de Crist que et crida». També va transmetre una visió de la malaltia en clau d'oportunitat de trobada amb Jesús: és una situació límit i alguns tenen la gràcia de retrobar a Déu i el sentit de la seva existència. Llavors la presència de l'agent de Pastoral de la Salut és més valuosa i no s'ha de fugir d'aquesta situació.

Els assistents van quedar molt contents per la formació rebuda i es va recordar que el dissabte **19 de novembre** se celebrarà la **Jornada Catalana de Pastoral de la Salut**, al Seminari de Barcelona, amb el títol «**Deixa't captivar pel seu rostre envellit**».

AGENDA

IV Trobada de responsables d'associacions i de fundacions. Aquesta cita de les entitats canòniques tindrà lloc dissabte 19 de novembre, a les 10.30 h, a la Casa de l'Església. Hi haurà una ponència formativa a càrrec de Mn. Fco. Javier Sánchez Soto, vicari judicial de la nostra diòcesi, sobre les entitats canòniques i la realitat sinodal. Serà una bona ocasió per fer visible el conjunt de les associacions, fundacions i confraries que enriqueix l'Església amb les seves diferents finalitats i activitats.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

14. ■ Dilluns (litúrgia de les hores: 1a setmana) [Ap 1,1-4;2,1-5 / SI 1 / Lc 18,35-43]. Sant Serapi, primer mr. mercedari; sant Josep Pignatelli, prev. jesuïta; santa Veneranda, vg.

15. ■ Dimarts [Ap 3,1-6.14-22 / SI 14 / Lc 19,1-10]. Sant Albert el Gran (†1280), bisbe de Ratisbona i dr. de l'Església (dominicà), patró dels naturalistes; sant Eugeni, bisbe de Toledo; sant Leopold (s. XII), noble, patró d'Àustria.

16. ■ Dimecres [Ap 4,1-11 / SI 150 / Lc 19,11-28]. Santa Margarida d'Es-

còcia (†1093), reina, nascuda a Hongria; santa Gertrudis (1256-1303), vg. cistercenca a Helfta.

17. □ Dijous [Ap 5,1-10 / SI 149 / Lc 19,41-44]. Santa Isabel d'Hongria (1207-1231), princesa viuda, serventa dels malalts; sant Gregori Taumaturg, bisbe de Neocesarea (s. III).

18. ■ Divendres [Ap 10,8-11 / SI 118 / Lc 19,45-48]. Dedicació de les basíliques de sant Pere i sant Pau, apòstols, a Roma; sant Romà, mr.; sant Aureli, mr.; santa Rosa Filipina, primera missionera del Sagrat Cor.

19. ■ Dissabte [Ap 11,4-12 / SI 143 / Lc 20,27-40]. Sant Crispí, bisbe d'Écija; sant Faust o Fost, diaca i mr.; sant Abdies, profeta (s. V aC); santa Matilde, vg. monja cistercenca.

20. □ Diumenge vinent, Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el Món (litúrgia de les hores: 2a setmana) [2S 5,1-3 / SI 121 / Col 1,12-20 / Lc 23,35-43]. Beates Isabel Ferrer i Sabrià i companyes, vgs. i mrs. Sants Octavi i Adventor, soldats mrs.; sant Benigne, bisbe i mr. (s. II); santa Silva, vg. i mr.

Diumenge XXXIII de durant l'any (C)

COMENTARI

«Sofrint amb constància us guanyareu la vostra vida»

L'evangeli d'avui, ni que sembli que es refereixi a la fi del món, en realitat parla només de la fi de Jerusalem. A partir de l'anunci d'aquesta fi, Jesús adverteix de les persecucions contra els cristians: *Se us enduran detinguts, us perseguiran, us conduiran a les sinagogues i a les presons, us presentaran als tribunals dels reis o als governadors acusats de portar el meu nom.* Això evidentment no és privatiu de cap moment de la història. Podem dir que l'Església des que existeix ha estat perseguida. Però el Senyor no abandona mai els perseguits fins al punt que no cal preocupar-se de la defensa: *Jo mateix un donaré una eloqüència i una saviesa, i cap dels vostres acusadors no serà capaç de resistir-la o de contradir-la.* I tampoc no hem de perdre la confiança en el Senyor: *No es perdrà ni un sol dels vostres cabells. Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida.* Però fins i tot la persecució té un aspecte positiu, ens permet manifestar la nostra fe: *Serà una ocasió de donar testimoni.* És impressionant llegir els relats de martiri d'ara i d'abans, com tots els màrtirs proclamen amb gran valentia la seva fe i fins i tot la seva alegria en aquells moments. És un dels grans testimonis de fe. Podríem dir que es fa visible la presència de Déu en els perseguits. Les paraules de Jesús ens fan mirar les persecucions des d'un altra òptica. Malaquies sí que ens parla de la fi del món però amb un missatge clar: *Els orgullosos i els injustos seran igual que rostoll, i aquell dia quan arribi els incendiarà. Però per a vosaltres que venereu el meu nom, sortirà el sol de la felicitat.* La fi del món no ens ha d'inspirar cap por. I sant Pau dona una màxima molt clara a tots aquells que amb l'excusa de la propera fi del món, no fan res: *Qui no vulgui treballar, que no mengi....* Per això la paraula de l'apòstol és clara: *que treballin en pau per guanyar-se el pa que mengen.* Ni la persecució ni les dificultats de cada dia no poden fer minvar la nostra confiança total en el Senyor ni el nostre treball.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura de la profecia de Malaquies (MI 3,19-20a)

Vindrà aquell dia abrusador com una fornall. Tots els orgullosos i els injustos seran igual que rostoll, i aquell dia, quan arribi, els incendiarà, no en deixarà ni l'arrel ni la tija, diu el Senyor de l'univers. Però per a vosaltres, que venereu el meu nom, sortirà el sol de la felicitat, i els seus raigs seran saludables.

▶ Salm responsorial (97)

R. *Ve el Senyor a judicar amb raó tots els pobles.*

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (2Te 3,7-12)

Germans, ja sabeu què heu de fer si voleu imitar-nos. Entre vosaltres no vivíem mai desvagats, i a ningú no demanàvem de franc el pa que menjàvem, sinó que ens escarrassàvem treballant nit i dia per no afeixugar ningú dels vostres. No és que no tinguem dret a la nostra manutenció, però volíem donar-vos un exemple amb la nostra vida, perquè vosaltres l'imitéssiu. Recordeu que quan érem entre vosaltres us repetíem aquesta regla: «Qui no vulgui treballar, que no mengi.» Us escrivim això perquè sentim dir que alguns de vosaltres viuen desvagats i, a més de no treballar, es posen on no els demanen. A tots aquests, els ordenem i els recomanem en nom de Jesucrist, el Senyor, que treballin en pau per guanyar-se el pa que mengen.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Lluç (Lc 21,5-19)

En aquell temps, alguns parlaven del temple, fent notar les seves pedres magnífiques i les ofrenes que el decoraven. Jesús digué: «Això que veieu, vindran dies que tot serà destruït: no quedarà pedra sobre pedra.» Llavors li preguntaren: «Mestre, quan serà tot això i quin senyal anunciarà que està a punt de succeir?» Jesús respongué: «Estigueu alerta, no us deixeu enganyar, perquè vindran molts que s'apropiaran el meu nom. Diran: "Soc jo", i també: "Ja arriba el moment." Deixeu-los estar; no hi aneu, amb ells. I quan sentireu parlar de guerres i de revoltes, no us alarmeu. Això ha de succeir primer, però la fi no vindrà de seguida.» Després els deia: «Una nació prendrà les armes contra una altra, i un regne contra un altre regne. Hi haurà grans terratrèmols, fams i pestes pertot arreu, passaran fets espantosos i apareixeran al cel grans senyals d'amença. Però abans de tot això se us enduran detinguts, us perseguiran, us conduiran a les sinagogues o a les presons, us presentaran als tribunals dels reis o als governadors, acusats de portar el meu nom. Serà una ocasió de donar testimoni. Feu el propòsit des d'ara de no preparar-vos la defensa: jo mateix us donaré una eloqüència i una saviesa, i cap dels vostres acusadors no serà capaç de resistir-la o de contradir-la. Sereu traïts fins i tot pels pares, pels germans, parents i amics, en mataran alguns de vosaltres, i sereu odiats de tothom pel fet de portar el meu nom. Però no es perdrà ni un dels vostres cabells. Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida.»

▶ Lectura de la profecia de Malaquies (Mal 3,19-20a)

He aquí que llega el día, ardiente como un horno, en el que todos los orgullosos y malhechores serán como paja; los consumirá el día que está llegando, dice el Señor del universo, y no les dejará ni copa ni raíz. Pero a vosotros, los que teméis mi nombre, os iluminará un sol de justicia y hallaréis salud a su sombra.

▶ Salmo responsorial (97)

R. *El Señor llega para regir los pueblos con rectitud.*

▶ Lectura de la segunda carta del apòstol san Pablo a los Tesalonicenses (2Tes 3,7-12)

Hermanos:

Ya sabéis vosotros cómo tenéis que imitar nuestro ejemplo: No vivimos entre vosotros sin trabajar, no comimos de balde el pan de nadie, sino que, con cansancio y fatiga, día y noche, trabajamos a fin de no ser una carga para ninguno de vosotros. No porque no tuviéramos derecho, sino para daros en nosotros un modelo que imitar. Además, cuando estábamos entre vosotros, os mandábamos que, si alguno no quiere trabajar, que no coma. Porque nos hemos enterado de que algunos viven desordenadamente, sin trabajar, antes bien metiéndose en todo. A esos les mandamos y exhortamos, por el Señor Jesucristo, que trabajen con sosiego para comer su propio pan.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 21,5-19)

En aquel tiempo, como algunos hablaban del templo, de lo bellamente adornado que estaba con piedra de calidad y exvotos, Jesús les dijo: «Esto que contempláis, llegarán días en que no quedará piedra sobre piedra que no sea destruida». Ellos le preguntaron: «Maestro, ¿cuándo va a ser eso?, ¿y cuál será la señal de que todo eso está para suceder?». Él dijo: «Mirad que nadie os engañe. Porque muchos vendrán en mi nombre diciendo: "Yo soy", o bien: "Está llegando el tiempo"; no vayáis tras ellos. Cuando oigáis noticias de guerras y de revoluciones, no tengáis pánico. Porque es necesario que eso ocurra primero, pero el fin no será enseguida». Entonces le decía: «Se alzarán pueblo contra pueblo y reino contra reino, habrá grandes terremotos, y en diversos países, hambres y pestes. Habrá también fenómenos espantosos y grandes signos en el cielo. Pero antes de todo eso os echarán mano, os perseguirán, entregándoos a las sinagogas y a las cárceles, y haciéndoos comparecer ante reyes y gobernadores, por causa de mi nombre. Esto os servirá de ocasión para dar testimonio. Por ello, meteos bien en la cabeza que no tenéis que preparar vuestra defensa, porque yo os daré palabras y sabiduría a las que no podrá hacer frente ni contradir ningún adversario vuestro. Y hasta vuestros padres, y parientes, y hermanos, y amigos os entregarán, y matarán a algunos de vosotros, y todos os odiarán a causa de mi nombre. Pero ni un cabello de vuestra cabeza perecerá; con vuestra perseverancia salvaréis vuestras almas.»